Provincie Fryslân
19 JUN 2026

GGD Fryslân
Harlingertrekweg 58
Leeuwarden

Postbus 612
8901 BK Leeuwarden

t. 088 22 99 222
info@ggdfryslan.nl
www.ggdfryslan.nl

Gedeputeerde Staten
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

Datum	Uw kenmerk	Uw brief van		Bijlagen
18 juni 2026				0
	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer	Pand-ID
	UIT/26015880/G/AGZ/M&G	[redacted]	-	
Onderwerp			E-mail	
Zienswijze GGD Fryslân			secretariaatagz@ggdfryslan.nl	

Geacht college,

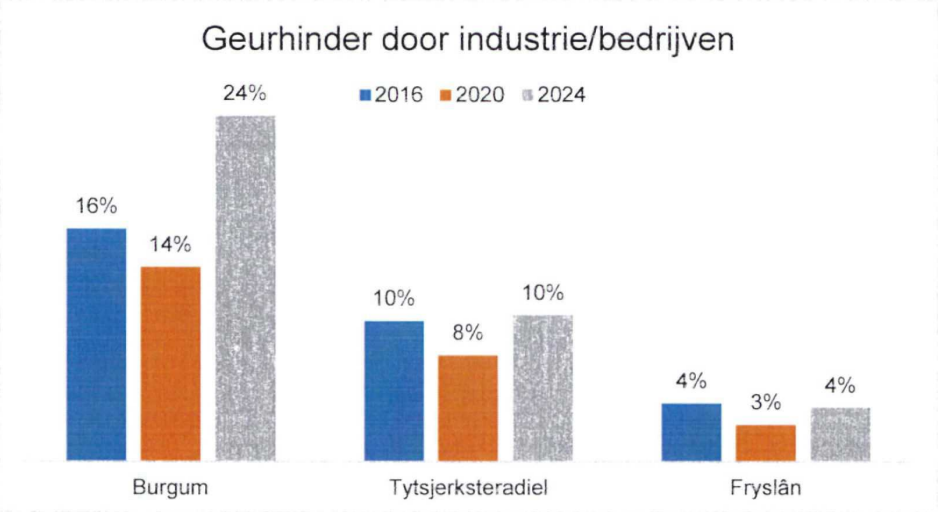
Hierbij sturen we u de zienswijze van GGD Fryslân toe over de Ontwerp omgevingsvergunning, maatwerkbesluit, verklaring van geen bedenkingen en mer beoordelingsbesluit Groen Gas Installatie van het bedrijf Sonac Burgum B.V., gelegen aan Damsingel 27 te Sumar, gemeente Tytsjerksteradiel. Uw kenmerk bij dit (voorgenomen) besluit is '2023-FUMO-0075778 / 2023-FUMO-0076882'.

Perspectief van gezondheid

Het centrale punt dat we u willen meegeven is om het perspectief van gezondheid sterk mee te wegen bij uw besluitvormingsproces. Dit houdt in dat bij besluitvorming actief wordt ingezet op het zoveel mogelijk beperken van geurhinder bij omwonenden. De uitstoot van het bedrijf voldoet aan de juridische normen en verplichtingen, maar omwonenden ervaren toch vaak hinder en maken zich zorgen over de uitstoot van het bedrijf. Geuroverlast hangt daarbij nauw samen met de zorgen en kan ook zorgen aanwakkeren, ook als de geuruitstoot onder de geldende normen blijft. Het is tot op heden nog niet gelukt om de hinder en zorgen van omwonenden weg te nemen.

Houd rekening met het feit dat in dit gebied een hoge mate van geurhinder wordt ervaren. Uit de Gezondheidsmonitor van GGD Fryslân komt naar voren dat al minstens 10 jaar lang geurhinder door industrie in dit gebied sterker aanwezig is dan in de rest van Fryslân (figuur 1).

Uit onderzoek is bekend dat (ernstige) geur(hinder) sterke invloed kan hebben op de gezondheid en het welzijn. Hinder is op zichzelf al een gezondheidseffect, door de negatieve fysieke en mentale respons van het lichaam. Daarnaast kan geurhinder leiden tot stress, slaapverstoring en verminderd algemeen welbevinden.
We onderschrijven daarom ook de oproep van de gemeente Tytsjerksteradiel om elke mogelijkheid aan te grijpen om de geuremissie van het bedrijf, vanuit specifieke emissiepunten en diffuse bronnen, te verlagen.

Figuur 1. Ervaren (matige of ernstige) geurhinder door industrie/bedrijven. Bron: Gezondheidsmonitor GGD Fryslân

Transparantie bij monitoring van klachten en evaluatie van klachten

Een proactieve en transparante klachtenafhandeling rondom het bedrijf kan omwonenden meer inzicht en vertrouwen geven. U schrijft dat stukken openbaar zijn en kunnen worden opgevraagd. Voor een gemiddelde burger is het echter niet vanzelfsprekend om stukken op te vragen bij de bevoegde instanties. We adviseren om:

- Kordaat en proactief op te treden wanneer er incidenten/calamiteiten plaatsvinden buiten de reguliere werkzaamheden. In de meeste gevallen zal zwavelwaterstof de meest relevante stof zijn om mee rekening te houden. De geur van deze stof is al in lage concentraties te ruiken en kan tot ver buiten het bedrijfsterrein worden geroken. Door de geur van zwavelwaterstof kan niet alleen geurhinder, maar ook onrust ontstaan. Met tijdige informatievoorziening kan de onrust worden beperkt.

- Afspraken te maken over een heldere klachtenprocedure en/of de huidige klachtenprocedure verbeteren. Hierbij is transparantie over de afhandeling van de klacht van groot belang. Een

melder/klager moet goed worden meegenomen in de overwegingen en acties die door het bedrijf worden ondernomen om de hinder te verminderen. Een openbare publicatie van incidenten, klachten en maatregelen op de website van het bedrijf kan een goede manier zijn om de transparantie te verbeteren en het vertrouwen van de omgeving terug te winnen.

- Het geheel aan klachten dat ieder (half) jaar binnenkomt te evalueren en (beleidsmatige) mogelijkheden te identificeren om de klachten te voorkomen.

Communicatie en een proactieve houding bij meldingen zullen bijdragen aan het verminderen van de hinderbeleving. Sterk bepalend voor geurhinder is de geurbelasting (concentratie, duur, frequentie), maar hinder is een complexe interactie van externe en interne factoren. Geurhinder hangt ook samen met angst voor herhaling, hoeveel de persoonlijke leefsfeer wordt geraakt en de houding richting de veroorzaker van de hinder. Dat betekent dat niet alleen de geurbelasting bepaalt wat de ervaren hinder kan zijn, maar ook hoe er wordt omgegaan met de zorgen, hoe er wordt geluisterd, op welke manier er een melding wordt opgepakt en of er bedachtzaam met de omgeving wordt omgegaan. De omgeving enige ruimte geven om inspraak te hebben op de manier van communiceren kan kansen bieden om de communicatie te verbeteren en daarmee ook de relatie.
We hopen dat u de punten die we naar voren brengen in deze zienswijze niet alleen betrekt bij het besluit over onderhavige vergunning, maar ook bij het doorlopende proces om samen met het bedrijf en de omgeving de hinder en zorgen zoveel mogelijk te beperken. Hier dragen we als GGD graag aan bij.

Met vriendelijke

J

J

Manager Algemene Gezondheidszorg

Toelichting grondslagen

[J] Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen